

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΤΟΥΣ 2002

ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ 10 ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΩΝ

ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ «Γνωστικό Αντικείμενο»

Κυριακή 8-12-2002

ΕΡΩΤΗΜΑ 1ο

Εάν η διαφορετικότητα των ανθρώπων, οι μορφές ανισότητας και ο κοινωνικός αποκλεισμός αποτελούν εκφάνσεις της οργάνωσης των σύγχρονων κοινωνιών:

α) Είναι η ανισότητα αποτέλεσμα της γενετικής και κοινωνικής διαφορετικότητας των ανθρώπων μεταξύ τους; (Απαντήστε αναπτύσσοντας διαπιστώσεις, επιχειρήματα και συμπεράσματα)

β) Ποιες είναι οι αιτίες της κοινωνικο-οικονομικής και πολιτικής ανισότητας των ανθρώπων στις σύγχρονες κοινωνίες; (Απαντήστε παρουσιάζοντας μία προς μία τις αιτίες και αναλύστε τους τρόπους με τους οποίους η κάθε μία από τις αιτίες αυτές συντελεί στη δημιουργία των μορφών ανισότητας)

γ) Είναι ο κοινωνικός αποκλεισμός αποτέλεσμα των ίδιων αιτίων στις οποίες οφείλονται και οι μορφές κοινωνικο-οικονομικής και πολιτικής ανισότητας ή υπάρχουν άλλες εντελώς διαφορετικές; (Αναπτύξτε τους τρόπους με τους οποίους η κάθε μία από τις αιτίες αυτές συντελεί στη δημιουργία των μορφών αποκλεισμού που συναντάμε στις σύγχρονες κοινωνίες. Η ανάλυση κάποιου παραδείγματος είναι επιθυμητή)

ΕΡΩΤΗΜΑ 2ο:

Αν οι θεσμοί αποτελούν, όπως όλα δείχνουν, τις βάσεις της συγκρότησης και του μετασχηματισμού των κοινωνιών:

α) Παράγουν οι θεσμοί ατομικά και συλλογικά αγαθά και υπηρεσίες που οι άνθρωποι θα μπορούσαν να παράγουν και ατομικά; (Παρουσιάστε τις διαπιστώσεις, τα επιχειρήματα και τα συμπεράσματά σας αναλυτικά, καθώς και τις τυχόν εξαιρέσεις. Η ανάλυση κάποιου παραδείγματος είναι επιθυμητή)

β) Αποτελούν οι βαθύτερες πολιτισμικές αντιλήψεις και οι ιδέες, τα πρότυπα και οι νοοτροπίες των ανθρώπων σημαντικούς παράγοντες για την αποτελεσματική λειτουργία των θεσμών σε μία κοινωνία ή η αποτελεσματικότητά τους εξαρτάται μόνον από το νομικό πλαίσιο και τον κανονισμό λειτουργίας τους;

γ) Είναι δυνατόν η μη αποτελεσματική λειτουργία ενός θεσμού να οφείλεται σε ισχυρή σύγκρουση ομαδικών και ταξικών συμφερόντων; (Αναπτύξτε την απάντησή σας παρουσιάζοντας και αναλύοντας ένα πιθανό ή ιστορικό παράδειγμα)

ΕΡΩΤΗΜΑ 3ο:

Είναι διαδεδομένη η επιστημονική θέση ότι οι αναπτυγμένες οικονομικά χώρες κατά τον 19ο και 20ο αιώνα χαρακτηρίζονται ως βιομηχανικές κοινωνίες. Τα τελευταία χρόνια πυκνώνουν οι αναλύσεις που κάνουν λόγο για μετάβαση στις μεταβιομηχανικές κοινωνίες :

α) Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των βιομηχανικών κοινωνιών σύμφωνα με τις δόκιμες απόψεις που γνωρίζετε;

β) Ποιες αλλαγές σημειώνονται κατά την τελευταία περίοδο που δικαιολογούν τις τοποθετήσεις για τη μετάβαση στη μεταβιομηχανική κοινωνία;

γ) Είναι δυνατή και με ποιους όρους η αναγνώριση της ελληνικής κοινωνίας ως βιομηχανικής κατά τον 20ο αιώνα;

ΕΡΩΤΗΜΑ 4ο:

Η θετικιστική παράδοση και ο σχετικισμός αποτελούν δύο εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις:

α) Σχολιάστε πώς επηρεάζουν αυτές οι φιλοσοφικές θέσεις την κοινωνική έρευνα

β) Ποια είναι τα ερευνητικά εργαλεία και τα χαρακτηριστικά μιας κοινωνικής έρευνας που βασίζεται σε κάθε μια από τις δύο αυτές παραδοχές;